

หลักการออกแบบฉากแสงในงานศิลปะการแสดง

ศักดิ์ชัย เอี่ยมกระสินธุ์ (ครูแจ๊ค)

+

•

○



หลักการเบื้องต้นของ การออกแบบ

- สวยงามและเหมาะสม
- ทำให้คนดูรู้สึกคล้อยตาม เชื่อในการแสดง
- ฉากและแสงมีหน้าที่ = Support



คำศัพท์เฉพาะที่ควรรู้

เวทีแสดง (Acting Area) คือ
เนื้อที่ส่วนหนึ่งของเวทีที่ผู้แสดงจะปรากฏต่อสายตาคนดู

ม่านหน้า (Act Curtain) คือ
ใช้สำหรับเปิด ปิดการแสดง
ใช้เป็นฉากการแสดงเล็ก ๆ ได้บางฉาก



คำศัพท์เฉพาะที่ควรรู้

เวทีหน้าม่าน (Apron)

คือที่ว่างระหว่างหน้าฉากใหญ่กับไฟหน้าเวที

หลังฉากหรือหลังโรง

ที่ว่างข้างเวทีและหลังฉากที่คนดูไม่เห็น

หลิบทัย (Ground Row หรือ Profile)

ภาพวาดประกอบฉากเตี้ย ๆ ที่วาดเป็นพุ่มไม้

ก้อนหินหรือรั้วเตี้ยๆ



คำศัพท์เฉพาะที่ควรรู้

ม่านข้าง (Legs)

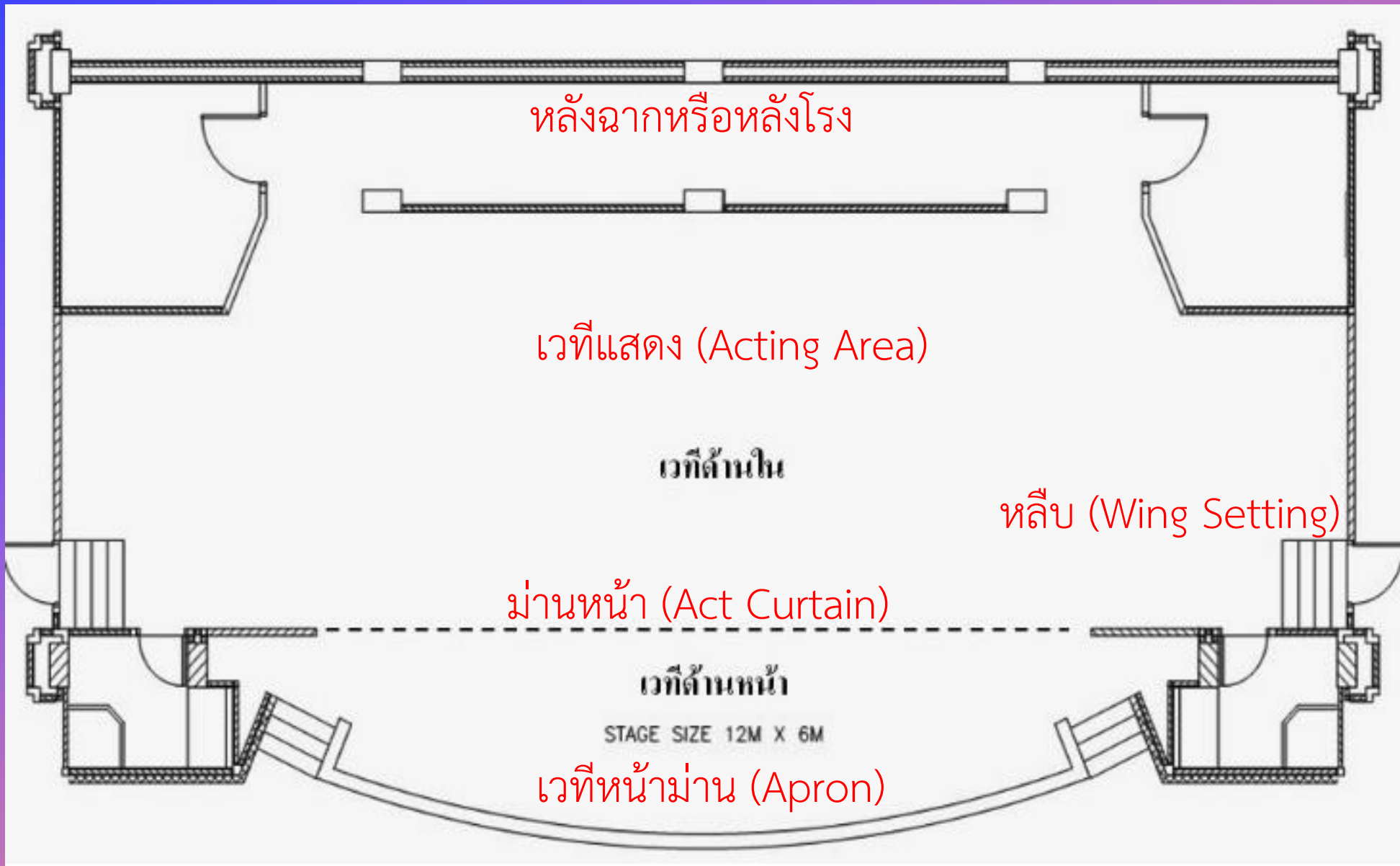
ใช้แทนหลังทั้งด้านซ้ายและขวาของเวที

ช่องมอง (Proscenium)

เป็นช่องใช้สำหรับมองปฏิกริยาของคนดู
ซึ่งคนดูจะไม่สังเกตเห็น

หลัง (Wing Setting)

เป็นแผงชิงด้วยผ้าเรียบ สูงเท่าฉาก
ทั้งด้านซ้ายและขวาของเวทีบางครั้งใช้หลายคู่





ม่านข้าง (Legs)

เครื่องมือในการสร้างฉากเบื้องต้น

- สีประเภทต่าง ๆ
- เครื่องมือประกอบสร้าง
- เครื่องมือผสมสี
- กระดาษปิดผนัง (Wallpaper)
- ผ้าใบ
- ไม้ทำโครง แผ่นไม้
- ก้อนอิฐหรือหิน
- กระดาษย่นต่าง ๆ เครื่องเหล็ก บานพับ กลอน ตะปู





ขั้นตอนการทำงาน



1. ศึกษาบทวรรณกรรม บทประพันธ์ สถานการณ์ของเรื่องที่ต้องการนำเสนอ บางครั้งอาจต้องมีการศึกษาประวัติศาสตร์ สังคม ความเชื่อในอดีตที่เกี่ยวข้องด้วย ตลอดจนศึกษาการแสดงที่เกี่ยวข้อง เช่น การแสดงที่เคยจัดแสดงก่อนหน้านี้ ตลอดจนคำนึงขั้นตอนการสร้าง การจัดการ กลไกและวิธีการการเปลี่ยนฉาก (ในกรณีที่มีหลายฉาก) องค์ประกอบฉาก Mood & Tone ของแสง และสีหลักของฉาก เป็นต้น
2. นำเสนอภาพของฉากและแสงร่วมกับทีมงาน โดยเฉพาะ Producer ผู้กำกับ นักแสดง Stage Manager ตลอดจนทีมงานฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อความเข้าใจร่วมกัน รวมถึงเพื่อเป็นการ Recheck ความต้องการ รายละเอียดต่าง ๆ จากการทำงานของฝ่ายอื่น ๆ โดยเฉพาะทีม Make up และเครื่องแต่งกาย และ Stage (แสงสีของฉากและแสง แปรผันต่อสีสันของเครื่องกายและการแต่งหน้า)
3. วาด (Draft) แนวคิดและร่างแบบฉาก โดยผู้ออกแบบต้องคำนึงถึงขนาดพื้นที่และลักษณะการใช้งานของโรงละครหรือสถานที่แสดงเป็นอันดับแรกเสมอ จากนั้นจึงดำเนินการจัดสร้างฉากจำลอง (Model) ในการอัตราส่วน 1 นิ้ว ต่อ 1 ฟุต โดยการลงสีและใส่รายละเอียดจริงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้





อิทธิพลของ **ส**





สี่

...เป็นสิ่งที่เราภายนอกที่มนุษย์สามารถรับรู้ได้ทางตาและก่อให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ กัน

โดยในแง่จิตวิทยานี้มีนักจิตวิทยาหลายคนได้ศึกษาและทดลองซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (Graves, 1951)

สี...แบ่งออกเป็น



โทนร้อน



โทนเย็น



สีโทนร้อน ประกอบด้วย สีเหลือง สีส้มเหลือง สีส้ม สีส้มแดง สีม่วงแดงและสีม่วง เป็นสีที่มีสีจัด สะดุดตา เป็นโทนสี ดึงดูดสายตา ให้ความรู้สึกกระตือรือร้น เป็นสีที่ให้อารมณ์ความรู้สึกที่น่าตื่นเต้น อบอวล ร้อนแรง รวมถึงเป็นสีที่มีความโดดเด่น ดึงดูดสายตา สีโทนร้อนจะเป็นสีที่อยู่ในหมวดสีแดง-เหลือง ได้แก่ สีแดง ให้ความรู้สึกร้อนแรง น่าดึงดูด เป็นสีของความรัก ความหลงใหล สีส้มแดง ให้ความรู้สึกทั้งสดใส แต่ก็ร้อนแรง



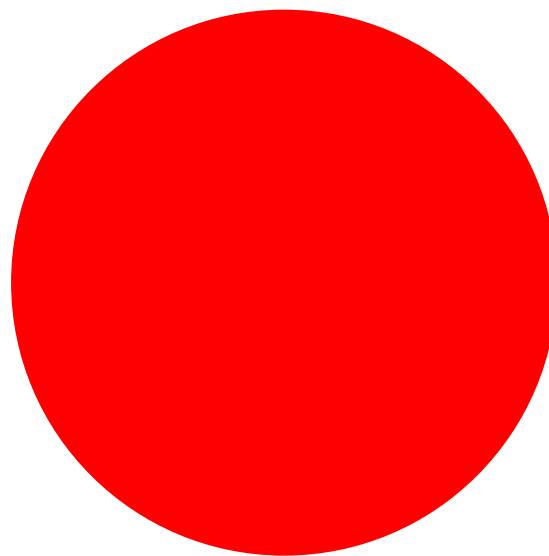
สีโทนเย็น คือ สีที่ให้อารมณ์ ความรู้สึกที่สงบ เยือกเย็น น่าค้นหา จนถึงให้ความรู้สึกสดชื่น และมีชีวิตชีวา สีโทนเย็นจะเป็นสีที่อยู่ในหมวดสีน้ำเงิน-เขียว ได้แก่ สีเหลืองเขียว ให้ความรู้สึกสดชื่น และกระฉับกระเฉง สีเขียว ให้ความรู้สึกสดชื่น สบายตา และมีชีวิตชีวา สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกสงบ ราบเรียบ ประกอบด้วย สีเหลือง สีเขียว สีน้ำเงิน สีม่วง สีเหล่านี้ดู เย็นตา ให้ความรู้สึกสงบ สดชื่น



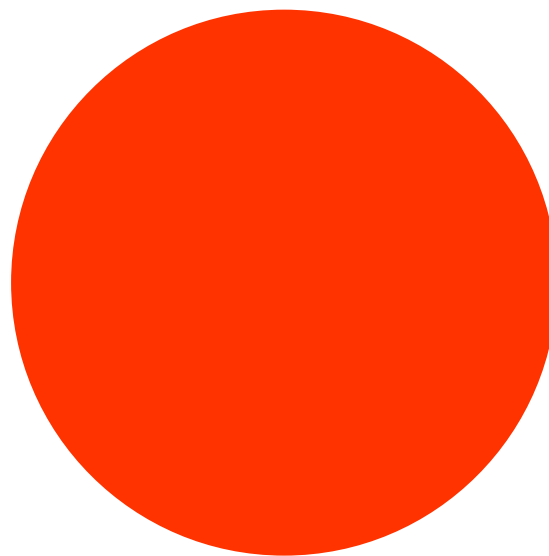
ความรู้สึกที่เกิดจาก

ใจ

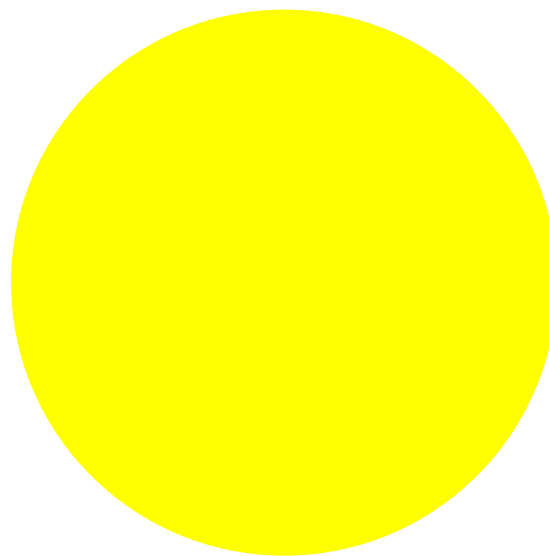




สีแดง ดึงดูดความสนใจมากที่สุดและเกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่รุนแรง
เช่น ความรัก ความหลงใหลและความโกรธ
เป็นสีสากลที่แสดงถึงความแข็งแกร่ง อำนาจ ความกล้าหาญและอันตราย
สีแดงมีชีวิตชีวาเร้าใจและน่าตื่นเต้นโดยมีส่วนเชื่อมโยงกับเรื่องเพศ เรื่องความปłodกั้ย
และเพิ่มความอยากอาหาร

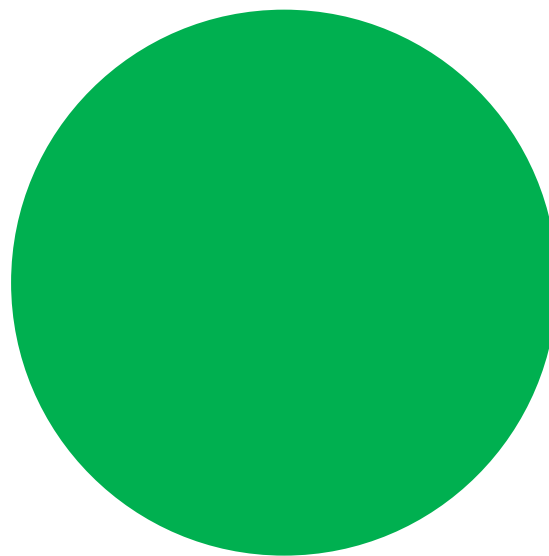


สีส้ม เป็นสีที่แสดงถึงการให้กำลังใจในแง่ดีและความมั่นใจในตนเอง เป็นคนเปิดเผย
สีส้มสื่อถึงความอบอุ่นและความสุข พลัง
และเป็นการผสมผสานของสีแดงเข้ากับสีเหลือง สีส้มสามารถสร้างแรงบันดาลใจ
ความกล้าหาญความกระตือรือร้นความกระปรี้กระเปร่าและความมีชีวิตชีวา
นอกจากนี้ยังสามารถมีผลกระทบโดยเฉพาอย่างยิ่งต่อความอยากอาหาร



สีเหลือง เป็นสีของจิตใจและสติปัญญาสะท้อนกับสมองซีกซ้ายด้านตรรกะ
เป็นความคิดสร้างสรรค์โทนของแนวคิดใหม่ ๆ และวิธีการทำสิ่งใหม่ ๆ
ด้วยสีที่เบาที่สุดของสเปกตรัม สีเหลืองจึงยกระดับและส่องสว่างให้ความหวัง
ความสุข และความสนุกสนาน เป็นสีที่อบอุ่นและมีความสุข
ที่สร้างความร่าเริงและขี้เล่นทำให้จิตวิญญาณของผู้คนสดใส

* อย่างไรก็ตาม สีเหลืองที่มากเกินไปอาจทำให้เกิดความวิตกกังวล ความหวาดกลัวความปั่นป่วน
และการเผชิญหน้า โดยเฉพาะในคนที่เครียดอยู่แล้วจึงอาจต้องระมัดระวังสีเหลืองที่มากเกินไป



สีเขียว เป็นธรรมชาติของความสมดุลและการเติบโต สงบ และปลอดภัย

เป็นสัญลักษณ์ของความสามัคคีการรักษาและความมั่นคง

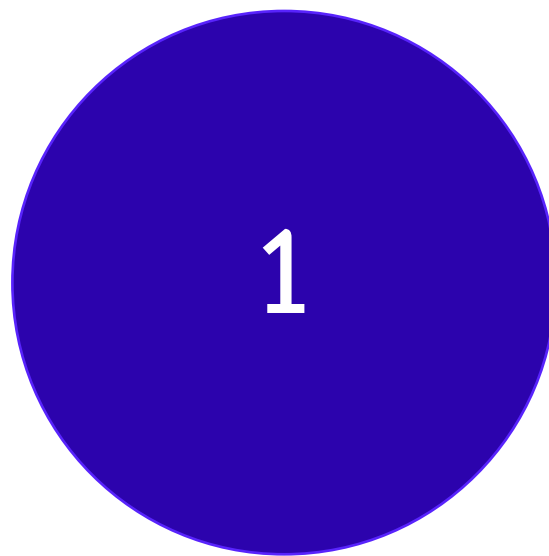
นอกจากนี้ยังแสดงถึงความมั่นคงและการพึ่งพาตนเอง สีเขียวเชื่อมโยงกับการเงิน

และศักดิ์ศรีจึงเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับการทำเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการเงิน ในขณะที่สีเขียวอ่อนเกี่ยวข้องกับการเกิดใหม่

การเจริญเติบโต และความสดใหม่ ในทางธุรกิจสีเขียวมีประโยชน์ต่อสุขภาพ

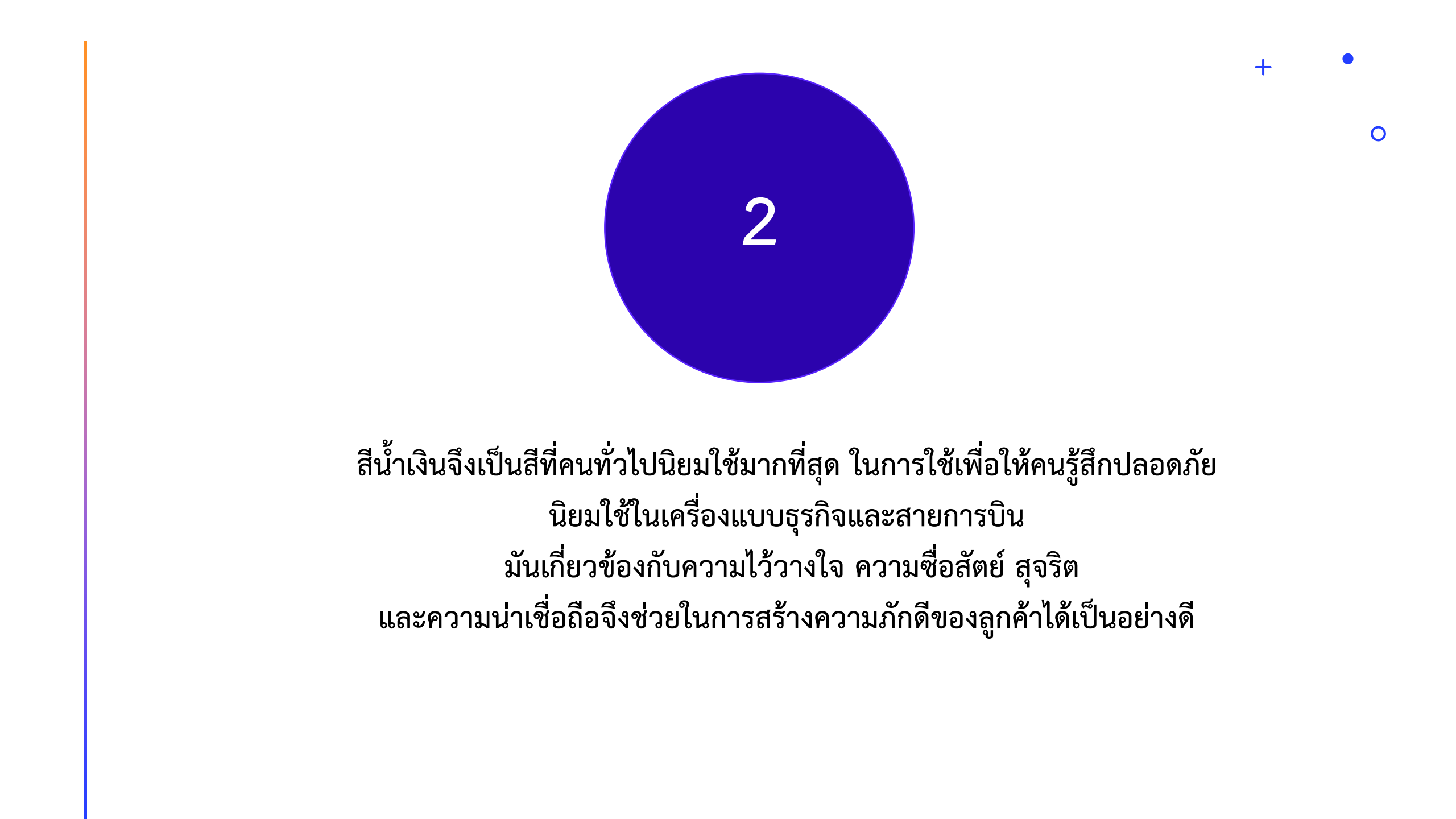
และการรักษาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ

แสดงถึงปลอดภัย อินทรีย์ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม



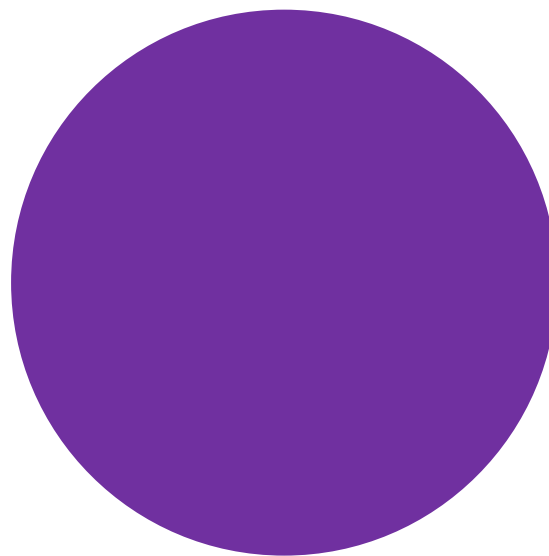
สีน้ำเงิน สีฟ้า เป็นสีของความไว้วางใจและความสงบสุข มันแสดงให้เห็นถึงความภักดีและความซื่อสัตย์
ตลอดจนความอนุรักษ์นิยมและความสามารถในการคาดเดา สิ่งนี้มีผลตรงกันข้ามกับสมองมากกว่าสีแดง
สีน้ำเงินเป็นสีที่สงบลดความตึงเครียด และความกลัว ชะลออัตราชีพจร และลดความอยากอาหาร
ในขณะเดียวกันสีน้ำเงิน

และสีฟ้าสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดปัญญาและอุดมคติที่สูงขึ้น
แต่ก็จริงใจสงวนไว้และเงียบ ความเย็นของมันสร้างความรู้สึกปลอดภัย

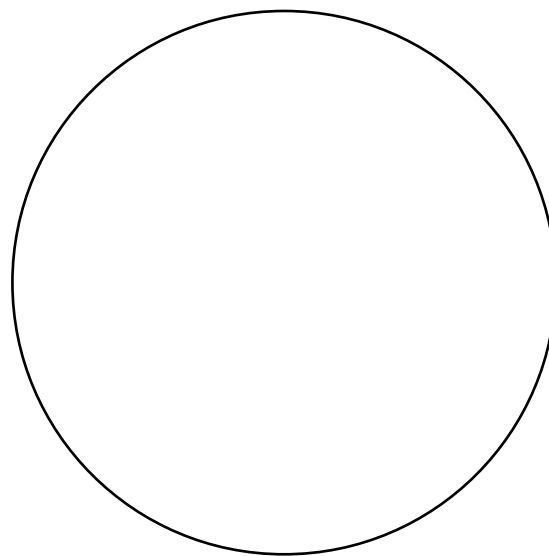


2

สีน้ำเงินจึงเป็นสีที่คนทั่วไปนิยมใช้มากที่สุด ในการใช้เพื่อให้คนรู้สึกปลอดภัย
นิยมใช้ในเครื่องบินธุรกิจและสายการบิน
มันเกี่ยวข้องกับความรู้สึกไว้วางใจ ความซื่อสัตย์ สุจริต
และความน่าเชื่อถือจึงช่วยในการสร้างความภักดีของลูกค้าได้เป็นอย่างดี



สีม่วง เป็นสีแห่งจินตนาการและจิตวิญญาณสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้มีอุดมการณ์สูง
นอกจากนี้ยังเป็นสีที่แสดงความครุ่นคิด ช่วยให้เราสามารถเชื่อมต่อกับความคิดที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น
สีม่วงแสดงถึงความมั่งคั่ง มักใช้เพื่อแสดงถึงผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงหรือดีกว่า
หากคุณอยู่ในธุรกิจบริการให้ใช้สีม่วงในการตลาดเพื่อส่งเสริมบริการระดับพรีเมียม



+

•

○

สีขาว เป็นสีที่หมายถึงความบริสุทธิ์อย่างยิ่ง จัดอยู่ในกลุ่มของการปกป้อง

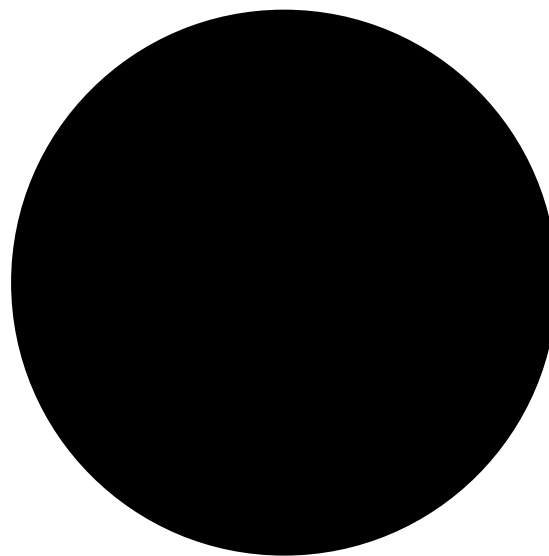
สร้างสันติ สบาย ช่วยบรรเทาอารมณ์ตกใจหรือหวาดวิตก ส่งเสริมให้จิตใจ

สะอาดบริสุทธิ์ มีพลังทางความคิดและจิตใจ นอกจากนี้ยังหมายถึงความเยือกเย็นและการแยกหรือปลีกวิเวกก็ได้

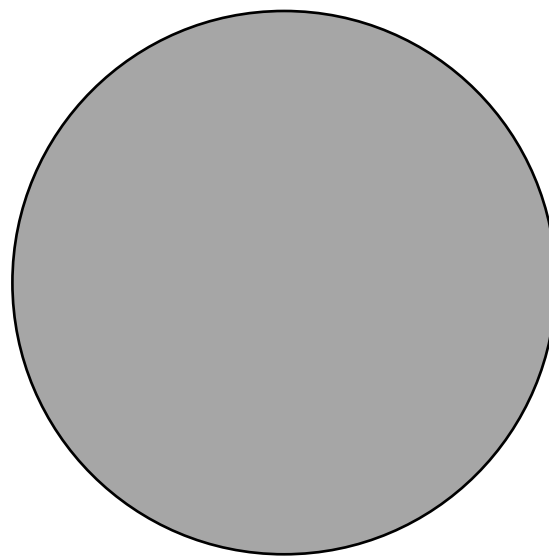
ผักผลไม้ในกลุ่มนี้จะมีสาร

ในกลุ่มอะลิซินและธาตุซิลิเนียมซึ่งจะช่วยลดคอเลสเตอรอล ลดอัตราการเกิดโรคหัวใจและโรคมะเร็งสารพวกนี้พบใน

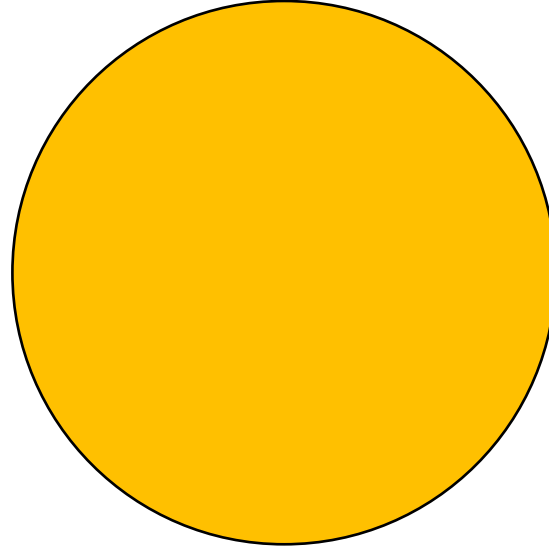
ดอกกระหล่ำ หอมหัวใหญ่ กระเทียม หั้วไชเท้า เป็นต้น



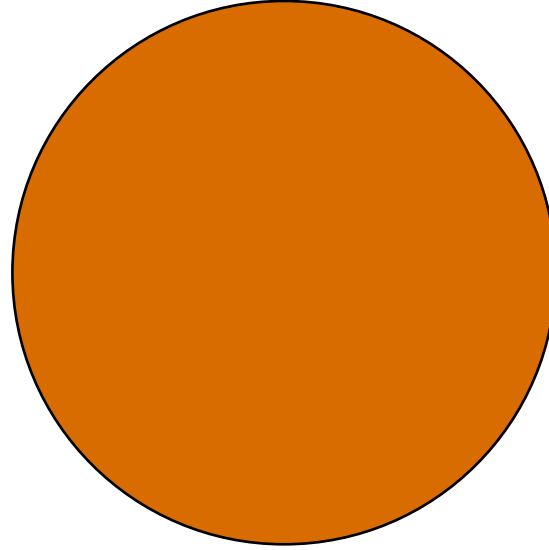
สีดำ เป็นสีที่มีความหมายทั้งในแง่ของความสะดวกสบาย การปกป้อง
และความลึกลับมักจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับความเงิบสงัด มีความหมายของหนทาง
อันมีลักษณะอันไกลโพ้น นอกจากนี้ยังหมายถึงพลังชีวิตที่ถดถอยหรืออ่อนล้า
หมดพลังและสีลับสีดำยังเป็นสีที่ขัดขวางการเจริญเติบโตและ
การเปลี่ยนแปลง เป็นการปิดบังอำพรางจากโลกภายนอก ผักผลไม้ได้แก่ ถั่วดำ



สีเงิน เป็นสีของพระจันทร์ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลง
หรือผันแปรมีลักษณะคล้ายกับอารมณ์และบุคลิกภาพพื้นฐานของผู้หญิงที่ไวต่อความรู้สึก
แต่ก็มีดุลยภาพมีการประสานปรองดองและให้ความรู้สึกที่สดใส



สีทอง เป็นสีที่จัดอยู่ในกลุ่มอิทธิพลของพระอาทิตย์เช่นเดียวกับสีเหลือง
และมักจะเกี่ยวเนื่องกับพลังและความอุดมสมบูรณ์ เป้าหมายสูงสุด
ปัญญาอันสูงสุดความเข้าใจ ปกติสีทองหมายถึงการให้ชีวิตใหม่ ให้พลังใหม่
จุดรั้งออกมาจากความกลัวความไม่แน่นอนหรือหันกลับมาใส่ใจ
สีทองที่วาวแววจะทรงพลังอย่างยิ่งในการดึงให้หลุดพ้นจากความรู้สึกที่ตกต่ำของจิตใจ



สีน้ำตาล เป็นสีของแผ่นดิน สีน้ำตาลให้ความรู้สึกมั่นคง ลดความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย
อย่างไรก็ตามสีน้ำตาลมักเกี่ยวข้องกับการเติมเต็ม

ของความรู้สึก บำบัดจากความเศร้าโศกความรู้สึกคับอกคับใจ

สีนี้มักจะนำไปช่วยเหลือคนที่รู้สึกหมดคุณค่าในตัวเอง ผักผลไม้ ได้แก่

มะขามหวาน มะขวิด เป็นต้น ในการนำมาใช้เช่น การเลือกบริโภคอาหารตามสี หรือบริโภคให้ครบผักสีรุ้ง

ได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่

หรือใช้สีในการแต่งกาย สีทาห้อง หรือของใช้ส่วนตัว



+

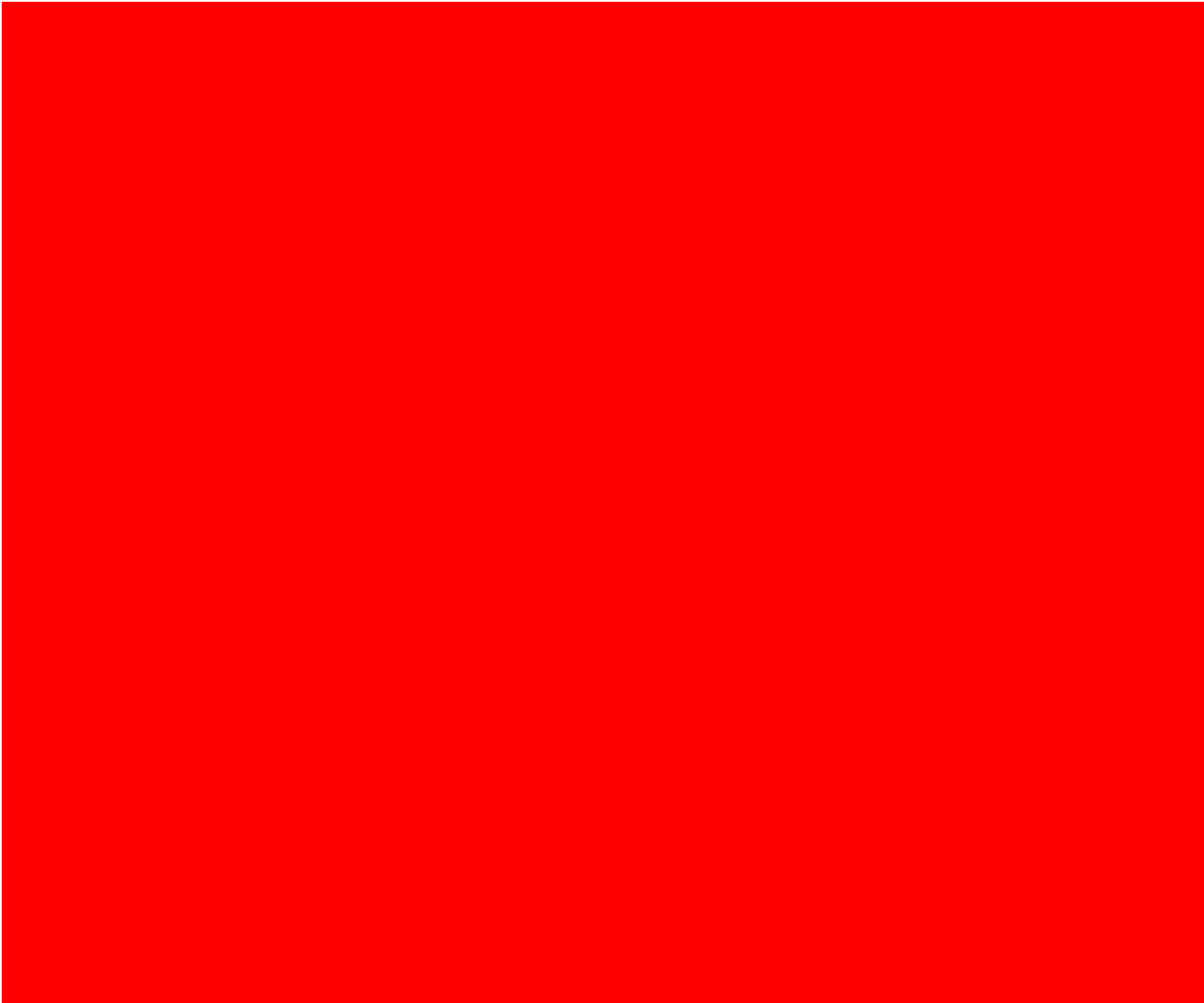
•

○

Color Test

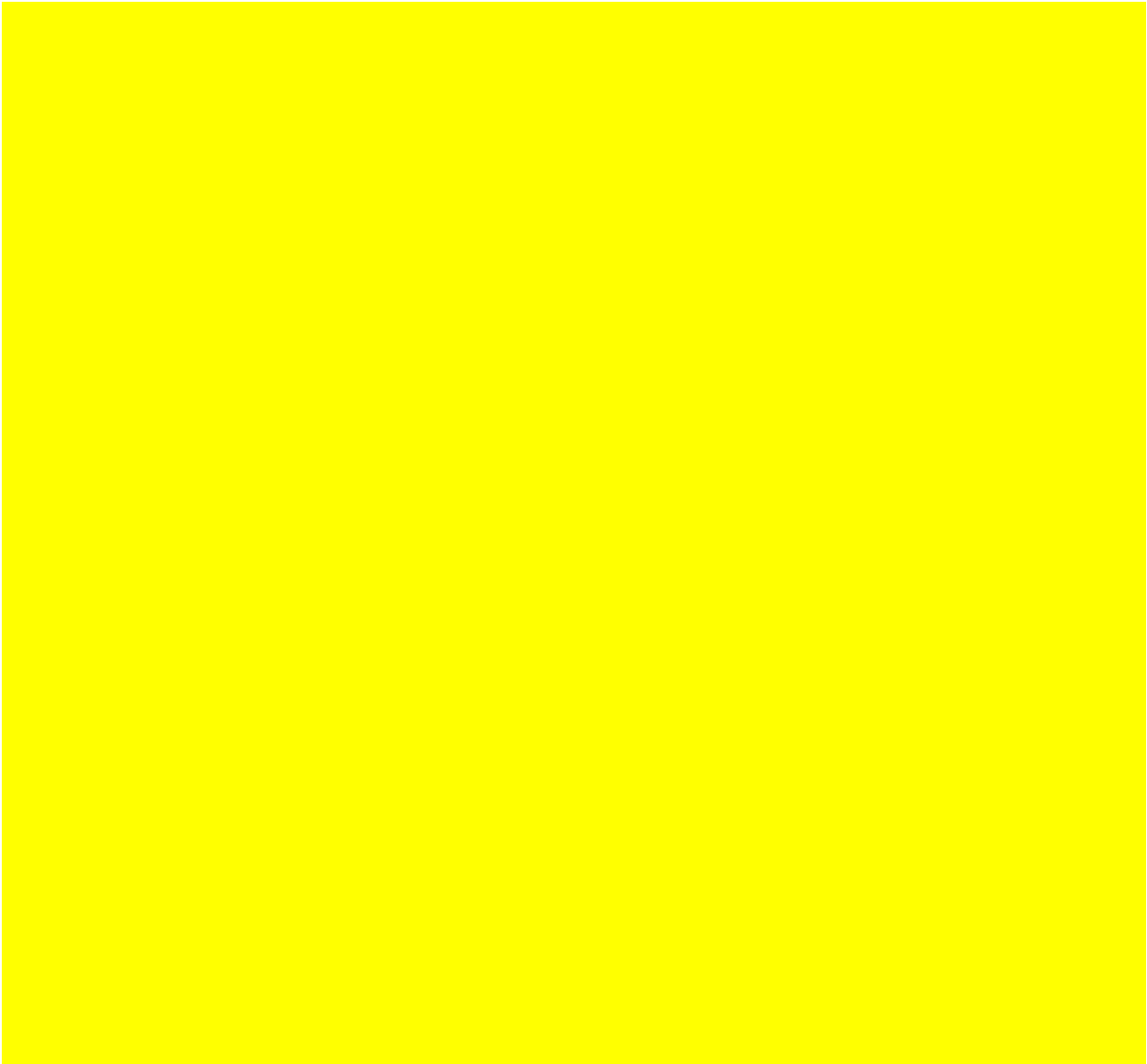
๗ บอกอะไรเราได้บ้าง?





+





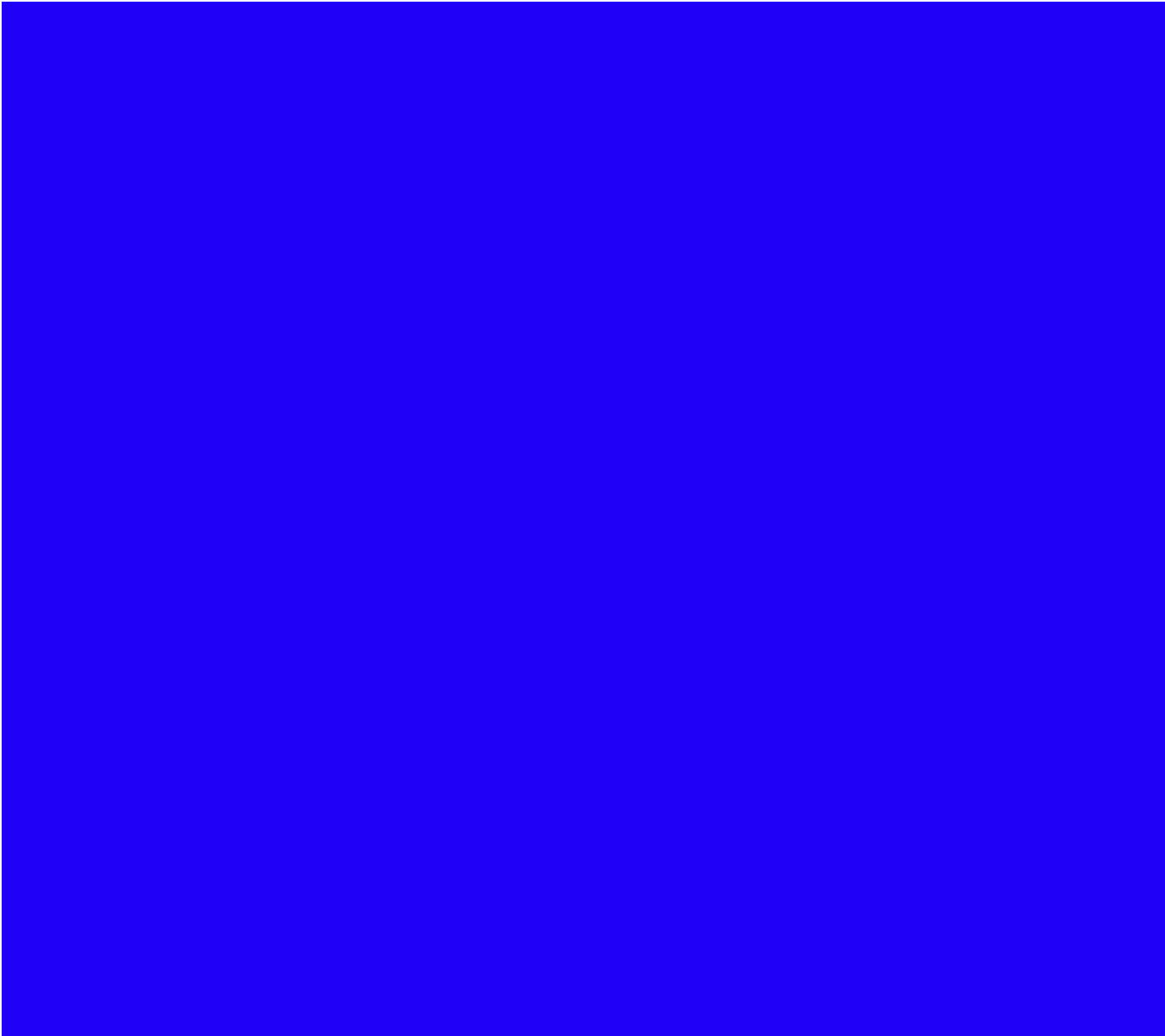
+





+







Dominance คนสีแดง มาแรง! แชนทุกโค้ง

จริงจัง มุ่งมั่น เสียงดังฟังชัด เป็นทั้งตัวพ่อตัวแม่
เป็นสีของผู้นำ จริงใจ กล้าแสดงออก ตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม ชอบสั่งการ คิดเร็ว
ตัดสินใจเร็ว ทำทุกอย่างเร็วชอบแข่งขัน ชอบเอาชนะ
มีความสุขในช่วงเวลาที่เป็นผู้นำ
ถึงแม้จะรู้สึกอยู่ภายในใจตัวเองคนเดียว
อยู่นิ่งๆ ไม่เป็น มุ่งแต่จะพุ่งไปข้างหน้า แม้จะมีอุปสรรคขวางทาง

จุดเด่น สู้สุดใจ ในเวลาที่คนอื่นๆ ยอมแพ้ ถ้าได้ตั้งใจไว้แล้ว ก็ต้องทำให้สำเร็จ
ถ้างานนั้นมีความสำคัญ ก็จะบุกน้ำลุยไฟทำให้สำเร็จ
และไม่มีอะไรที่น่ารำคาญมากไปกว่าความเชื่องช้า
คนสีแดง ไม่สนใจว่าคนอื่นคิดอย่างไร เพราะไม่ได้มาเพื่อเอาใจใคร สนใจแต่ผลลัพธ์
ไม่สนวิธีการ ตัดสินใจได้เร็ว สิ่งที่ยากไม่ใช่สิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง
คนสีแดงสื่อสารได้อย่างชัดเจน คิดเร็ว

Inducement คนสี่เหลืง สดใสไฟลุก!

เน้นมันเน้นสนุก ไอเดียบรรเจิด โนม่น้าวเป็นเลิศ สายครีเอทีฟทั้งนั้น
เป็นสี่ของคนมีเสน่ห์ มองเห็นความสุขและสนุกในทุกเรื่อง
เป็นแรงบันดาลใจให้คนอื่น ขับเคลื่อนชีวิตความบันเทิงและผู้คนด้วยเสียงหัวเราะ
มองเห็นวันฟ้าใส ในวันที่มีดมน คนสี่เหลืง เหมือนกับคนสีแดง
ที่ตัดสินใจเร็ว แต่อธิบายเหตุผลของการตัดสินใจไม่ได้
แต่รู้สึกว่ เป็นสิ่งที่ควรทำ คนสี่เหลืง มักจะตัดสินใจจากความรู้สึก
และสัญชาตญาณของคนสี่เหลืงแม่นยำ จนไม่อาจมองข้ามได้
มีความยืดหยุ่น เปิดเผย คิด และสร้างสรรค์ ลงมือทำทันที จูงใจให้คนอื่นคล้อยตามได้เก่ง

ธรรมชาติสุดๆ คือการมองโลกในแง่ดี ช่วยให้คนอื่นมีความสุข ไม่ปล่อยให้ใครทุกข์

จุดเด่น คือ ความสามารถในการเปลี่ยนสถานการณ์

เพราะคนสี่เหลืง มองเห็นทางออกได้เร็วกว่าใคร มองเห็นทางแก้ไขปัญหาที่คนอื่นมองไม่เห็น
คนสี่เหลืง มีความสามารถพิเศษ ที่จะหักมุม และเปลี่ยนสถานการณ์ให้กลายเป็นดีได้
คนสี่เหลืง คิดนอกกรอบ คิดกลับด้าน ไม่กลัวที่จะลองอะไรใหม่ๆ ต้องคิดไอเดียใหม่ๆ อยู่เสมอ
ไม่กลัวที่จะทำสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน ในตอนที่เกิดความคิดสร้างสรรค์
จะไม่ค่อยคิดถึง ระบบ ระเบียบอะไรทั้งสิ้น!

Submission คนสีเขียว แม่พระมาแล้ว!

ใส่ใจห่วงใยทุกคน ไม่เคยรีบเร่ง ใช้ชีวิตเรียบง่าย นี่แหละ คนส่วนมาก!
เป็นสีแห่งความสงบ คนสีเขียวน่าคบ น่าเข้าหา ใจดี ฟังได้
ง่ายๆ สบายๆ ชอบฟัง ช่างคิด ถ้าเป็นไปได้จะไม่ทำร้ายจิตใจใคร และไม่พูดเรื่องร้ายลับหลังคนอื่น
มีความอดทนต่อนานาพฤติกรรมของผู้คน มักจะพยายามปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์
สภาพแวดล้อม และคนอื่นๆ เป็นคนที่จะทำทุกอย่างเพื่อรักษาน้ำใจ
รักษาความสัมพันธ์อันดีเอาไว้

คนสีเขียวนับเป็นผู้ฟังที่ดีที่สุด อาจไม่ได้แนะนำทางแก้ปัญหา แต่จะเข้าใจสิ่งที่เราบอก
คนสีเขียวนสนใจในตัวคนอื่นมากกว่าตัวเอง ชอบช่วยเหลือคนอื่นโดยไม่ได้คาดหวังสิ่งตอบแทน
จิตใจดีจนอาจถูกเอาเปรียบได้

จุดเด่น คือ คนที่ทำงานเป็นทีมได้ดี ทีมมาก่อนเสมอ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว

กลุ่มเพื่อน ในสังคมที่มีคนสีเขียว ก็จะเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความห่วงใย
การใส่ใจ และการดูแล นอกจากนี้ เมื่อไหร่ที่คนสีเขียว บอกจะทำในสิ่งที่เค้าทำได้
ก็มั่นใจได้เลยว่า จะทำจนสำเร็จ อาจไม่เร็วมาก แต่เสร็จภายในเวลาที่ตกลงกันไว้แน่นอน

ถ้าต้องคุยเรื่องงานกับคนสีเขียว อย่ากดดัน อย่าซักสีหน้า อย่ารำคาญ
อ้อมนินดา แล้วค่อยสรุปเป็นประเด็นที่ต้องการ คืออย่ารีบพุ่งไปที่ประเด็นที่ต้องการในทันที
อาจช้านิดหน่อย เพราะทุกการตัดสินใจ ต้องมั่นใจว่าทุกอย่างโอเค



Analytical ability คนสีน้ำเงิน สายเป๊ะก็มา!

จัดเต็มทั้ง คิด วิเคราะห์ ประเมิน อะไรไม่สมบูรณ์รับรองว่าผ่านไปยาก!

เป็นสีของคนประเภทสมบูรณ์แบบนิยม ใส่ใจคุณภาพ

ต้องการข้อมูลเชิงลึกในทุกเรื่อง คิดวิเคราะห์แบบมีเหตุผล เพื่อประกอบการตัดสินใจ

และมั่นใจได้ว่าถูกต้อง 100% คนสีน้ำเงินมีความสามารถในการทำงานตามลำดับขั้นตอนเป๊ะเวอร์

และจะคอยตรวจสอบสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา มองโลกเพื่อกรณีเลวร้ายที่อาจเกิดขึ้นได้

มองโลกตามจริง มองเห็นความผิดพลาด มองเห็นความเสี่ยง ควบคุมอารมณ์ได้ดี

ไม่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ทันที แต่คิดอย่างรอบคอบก่อนจะออกความเห็น

ถึงแม้จะรู้เยอะ แต่ไม่ค่อยพูด หรือบอกอะไรให้ใครรู้ แต่มักจะเป็นคนที่พูดถูก และให้ข้อมูลถูกต้องเสมอ

ธรรมชาติสุดๆ คือ เป็นนักตั้งคำถาม เพื่อให้มั่นใจว่าทุกอย่างถูกต้อง และสมบูรณ์แบบ

จุดเด่น ข้อมูลแน่น รู้ลึกจริง แม่นในกฎ ระเบียบ ขั้นตอน พูดน้อยแต่เชื่อถือได้มาก ไม่ชอบพูดไร้สาระ แต่ชอบการอ้างอิง
ให้เหตุผลที่มีหลักฐานเชื่อถือได้ ยึดมั่นในหลักการความถูกต้องเป็นหลักเสมอ



“Nobody Perfect
and no need to be perfect”

ไม่มีใครสมบูรณ์แบบ และก็ไม่จำเป็นต้องสมบูรณ์แบบ

ข้อควรระวังของคนทั้ง 4 สี

+

•

○

คนสีแดง: คิดเร็ว และอยากที่จะลุยในทันที มักจะทำ อยากจะสร้างสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น
แต่ก็มักจะถูกมองว่าเป็นคนชอบบงการและทำงานด้วยยาก คนสีแดงมักจะเหยียบเท้าคนอื่น ๆ อยู่เสมอ

คนสีเหลือง: สนุกสนานตลอดเวลา คิดสร้างสรรค์ และช่วยให้คนที่อยู่ด้วยอารมณ์ดีขึ้นได้
แต่ถ้าปล่อยให้คนสีเหลืองพูด ก็จะพูดอยู่คนเดียว ใช้โอกาสในห้วงนั้นจนหมด ไม่เปิดโอกาสให้คนอื่น ๆ ได้พูด

คนสีเขียว: ไปไหนกับใครได้ง่าย เพราะเป็นคนที่มีสบาย ๆ และคอยเป็นห่วงใยคนอื่น ๆ
แต่คนสีเขียวมักจะลังเล ไม่กล้าตัดสินใจเริ่มทำอะไร กลายเป็นคนที่ไม่มีความมุ่งมั่น

คนสีน้ำเงิน: คิดก่อนพูดเสมอ ใส่ใจคุณภาพของงาน แต่ความที่ขบถสงสัย
ชอบถามของคนสีน้ำเงินก็อาจทำให้มีปัญหากับคนรอบข้างได้ ลงมือช้าเพราะต้องการข้อมูลก่อนตัดสินใจอะไร

DISA คือ แนวคิดการจำแนกนิสัยและพฤติกรรมมนุษย์ตามสี่ คิดค้นโดย

โรนัลด์ เอริกสัน ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมชาวสวีเดน

D - Dominance สี่ที่ใช้แทน ได้แก่ สี่แดง เป็น พวกชอบควบคุม และออกคำสั่ง

I - Inducement สี่ที่ใช้แทน ได้แก่ สี่เหลือง เป็น พวกชอบสังคม และมองโลกแง่ดี

S - Submission สี่ที่ใช้แทน ได้แก่ สี่เขียว เป็น พวกสบายๆ เข้ากับคนง่าย และ

A - Analytical ability สี่ที่ใช้แทน ได้แก่ สี่น้ำเงิน เป็น สายช่างคิดวิเคราะห์ มีความแม่นยำ



๗

สำคัญกับฉากอย่างไร?



...สี...

สร้างบรรยากาศให้เรื่องหรือการแสดง

สีและแสง เป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน “เสมอ”

สะท้อนรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร เช่น
รสนิยม ฐานะ ความรู้สึก (เมื่อวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมด)



ภาพ: แสงกับการสร้างบรรยากาศขณะการแสดง



ภาพ: แสงกับอุปกรณ์ประกอบฉากและการแสดง

ฉาก แสง

VS

การแต่งหน้า เครื่องแต่งกาย

ความผิดพลาดที่นักออกแบบหลายคน...มองข้าม

กฎ 3 ประการในการทำงานออกแบบ



1.

ผู้ออกแบบฉากและแสง ต้องแจ้งรายละเอียดเรื่องสีของฉาก และสีของแสง สีของผนัง อุปกรณ์ประกอบฉาก ให้แก่ผู้กำกับและผู้ออกแบบเครื่องแต่งกายทราบเสมอก่อนเริ่มกระบวนการทำงานทั้งหมด เพื่อป้องกันไม่ให้เครื่องแต่งกายและการแต่งหน้าของตัวละครที่จะปรากฏในฉากผิดเพี้ยน หรือกลมกลืนกับฉากและแสงมากเกินไป

2.

ควรจัดตารางให้มีการซ้อมใหญ่ (Run through) ของฝ่ายเทคนิคที่เกี่ยวข้องพร้อมกันทั้งหมด เพื่อการมองเห็นภาพรวม และเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดได้ทันเวลา
อาทิ เมื่อนักแสดงแต่งหน้า ใส่เสื้อผ้าที่ออกแบบไว้และปรากฏบนฉากและแสงที่ได้ออกแบบไว้
***พึงระลึกไว้เสมอว่า** เสื้อผ้าและสีจากการแต่งหน้าของนักแสดงจะเปลี่ยนไปจากเดิมเสมอ เมื่อถูกมองผ่านฉากและแสงบนเวที

3.

ฉาก แสง เครื่องแต่งกาย การแต่งหน้าและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏบนเวที
มีหน้าที่ในการ “สนับสนุนการแสดงและนักแสดง” เท่านั้น ศิลปะการแสดงที่ดี จะต้องเป็นการแสดงที่สามารถทำให้ผู้ชมเห็นได้ว่า
ศิลปะแขนงต่าง ๆ ที่ปรากฏในละครหรือการแสดงนั้น ๆ มีความเกื้อกูลและส่งเสริมกันและกัน

SCENE & LIGHT

+



o



.



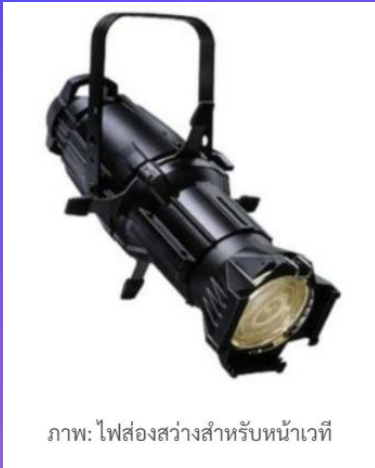
คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับงานแสง



แอมแปร์	(Emperage) กำลังไฟ
ไฟราว	(Border Lights) ติดเป็นราวเหนือเวที 2 - 4 แถว
สาย	(Cable) สายจากดวงไฟไปยังแผงสวิตช์
วงจร	(Circuit) ทางเดินกระแสไฟ
สะดึงสี	(Colour Frame) ให้สีต่างๆ ตามสีของกระดาษแก้วหรือพลาสติกที่ขึงกับสะดึง สวมบนดวงไฟได้
เครื่องบังคับแสง	(Dimmer) เป็นเครื่องมือการไฟฟ้าที่อาจลดหรือเพิ่มกำลังไฟได้
สปอตไลท์	ไฟสปอตไลท์ เป็นไฟส่องกระจายตรงเป็นลำแสง
ไฟฉาย	(Floodlight) ติดบนเพดานหรือวางบนเวที กำลังไฟสูงให้แสงสว่างดังกลางวัน
ไฟหน้าเวที	(Footlight) เรียงเป็นแถวหน้าเวที มีกระบังบังคับแสงให้สาดไปทางผู้แสดง ไม่ใช่ทางคนดู

ไฟสปอตไลท์พิเศษ	(Fresnel) กำลังสูง ฉายเคลื่อนที่ตามตัวละครไปได้กลางวงแสงสว่างจัด และขอบวงกลมจะมีแสงสว่างจางลงลาดแสงเฉพาะจุดหรือผู้แสดงเฉพาะตัวคนเดียวเพื่อให้เด่น
แผ่นสีกลม	(Glass Roundels) มีสีต่างๆ สำหรับราวหรือทาบดวงไฟบางที่หมุนได้เพื่อให้สีต่างๆ
ดับไฟ	(Kill Light)
ตารางแสง	(Light Plot) จุดที่จะวางดวงไฟชนิดต่างๆ เพื่อให้แสง
คำสั่งเรื่องแสง	(Light Cue Sheet) ต้องแจกประจำตัวเจ้าหน้าที่แสงทุกคน
ลินเนบัตโปรเจ็คเตอร์	(Linnebach Projector) เครื่องฉายภาพไปยังฉากหลัง โดยใช้สไลด์ฉาย เป็นเทคนิคและเครื่องมือให้แสงที่ทันสมัยมาก
แผงสวิตช์	(Switch Board) สวิตช์ของดวงไฟทุกดวงจะอยู่บนแผงนี้ เจ้าหน้าที่จะต้องจำให้ได้

ไฟลักษณะต่าง ๆ ในการแสดง



ภาพ: ไฟส่องสว่างสำหรับหน้าเวที



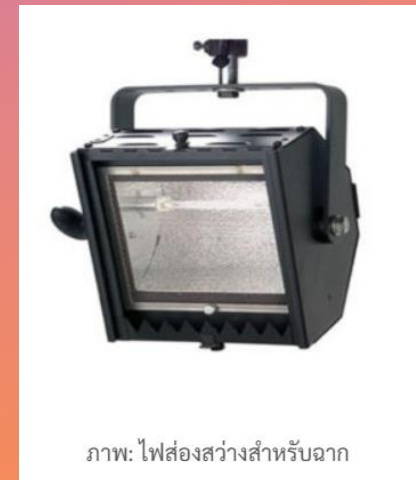
ภาพ: โคมไฟส่องสว่างสำหรับบนเวที



ภาพ: ไฟส่องสว่างบริเวณข้างเวที



ภาพ: โคมไฟสำหรับส่องแสงสว่างหลังวัตถุ



ภาพ: ไฟส่องสว่างสำหรับฉาก



ตัวอย่างบัญชีการให้แสงสี (LIGHT CUE SHEET)

เรื่อนท์เครคเคอร์ ของ ไซคอฟล็ก

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 11, 13, 16 พฤศจิกายน 2512

ผู้กำกับแสงสี : น.อ.สมหมาย ศุขะพันธุ์ ร.น.

ตัวอย่างคิวแสงในงานศิลปะการแสดง

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สโตนไลต์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- ขณะรอการแสดง	เปิดหมด	- น้ำเงิน	-	-	-
		ทุกแถว	- ขาว			
2.	- ก่อนเปิดฉากเหลือ 5 นาที	เปิดแถวกลาง	- น้ำเงิน	- ขาว	-	-
		4 แถว	- ขาว			
3.	- สรรเสริญพระบารมีเมื่อเสด็จฯ ถึงจุดที่กำหนด	เปิดแถวกลาง	- น้ำเงิน	- ขาว	-	-
		4 แถว	- ขาว			
4.	- ฉากเหลือเปิด เมื่อทรงประทับ นั่งแล้ว	เปิดแถวกลาง	- น้ำเงิน	- แดง	-	-
		4 แถว	- ขาว	- ขาว		
5.	- ประธานฯ กราบบังคมทูลที่ ไมโครโฟนกลางเวที	เปิดแถวกลาง	- น้ำเงิน	- แดง	-	-
		4 แถว	- ขาว	- ขาว		
6.	- ประธานฯ กล่าวจบเดินลงเวทีไป	เปิดแถวกลาง	- น้ำเงิน	- แดง		
		4 แถว	- ขาว	- ขาว		



ตัวอย่างคิวแสงในงานศิลปะการแสดง

สามชั้นแห่งความรัก

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สเปคโลดต์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- ฉากแดงเปิด - หญิงคนนั่งคุกเข่าเริ่มเคลื่อนไหว ที่เหลือคือหญิง 2 ชาย 1 คงอยู่นิ่ง - ทั้งหมดเริ่มเคลื่อนไหว	ปิดหมดทุกแถว	- น้ำเงิน - ขาว	- ขาว	-	- สีขาวจับที่คนนั่งคุกเข่า ตั้งแต่เริ่มเปิด ม่านจนเรื่องระบำนสำเร็จ
2.	- ผู้เต้นชุดอ่อนโยน ออกไปเต้นคู่กับผู้เต้นชาย - ผู้เต้นชุดเย้ายวน ไปแทนที่ผู้เต้นชุดอ่อนโยน - ผู้เต้นชุดอ่อนโยนเมื่อเต้นเสร็จแล้วเดินออกจากเวทีไป	-	- น้ำเงิน - ขาว	- น้ำเงิน - ขาว	- น้ำเงิน	- สีน้ำเงินจับที่ผู้เต้นตั้งแต่เริ่มต้นจนเรื่องระบำนสำเร็จ
3.	- ผู้เต้นชุดเย้ายวนออกไปเต้นคู่กับผู้เต้นชายเสร็จ แล้วเดินออกเวทีไป	-	- แดง - ขาว	- แดง - ขาว	- แดง	- สีแดงจับที่ผู้เต้น ตั้งแต่เริ่มเรื่องระบำนจนเต้นเสร็จ
4.	- ผู้เต้นชุดยังยืน ออกไปเต้นคู่กับผู้เต้นชาย เสร็จแล้วเดินออกจากเวทีไป	-	- เขียว - ขาว	- เขียว - ขาว	- เขียว - ขาว	- สีเขียวจับที่ผู้เต้น ตั้งแต่เริ่มเรื่องระบำนจนเต้นเสร็จ



องค์ 1 - ฉาก 1
สถานที่ ภายในบ้านคลารา
เวลา ระหว่าง 19.00 - 21.00

“นัทแครคเกอร์”

ตัวอย่างคิวแสงในงานศิลปะการแสดง

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุม	แสง สี บนเวที			สเปคโตรไลท์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- เริ่มการแสดงด้วยเด็กถือเทียน เดินเข้าไปในเวที - เปิดฉากแดง เด็กถือเทียนเดิน พร้อมกับม่านเปิด	ปิดหมด ทุกแถว	- น้ำเงิน 3	- แดงลด ขณะฉาก เปิด - ขาวลดลง ขณะเด็กถือ เทียนจะเข้า ไปในเวที	- น้ำเงิน	
2.	- ฉากเปิดเต็มที่เห็นคลารา ยืนอยู่ ที่ต้นคริสต์มาส - คลาราเริ่มเต้นเดี่ยว	-	- น้ำเงิน 1, 3	- น้ำเงิน	น้ำเงินลด ลงเมื่อ คลาราเริ่ม เต้นเดี่ยว	- สีขาวจับที่คลาราดัง แต่เริ่มเต้นเดี่ยวถึง หยุดเต้นเดี่ยว
3.	- คลาราเรียกเพื่อนๆ (2 คน) เต้นรำร่วมกัน	-	- น้ำเงิน 1, 3	- น้ำเงิน	-	

พิเชษฐ กลั่นชื่น

- + ศิลปินและนักออกแบบท่าเต้นที่เริ่มจากการฝึกนาฏศิลป์ไทย ตั้งแต่อายุ 16 ปี
 - โดยเฉพาะ “โขน” กับครูชัยยศ คุ่มมณี ครูโขนอาวุโสของกรมศิลปากร จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
 - สาขานาฏศิลป์จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ครูเชษฐเป็นนักเต้นร่วมสมัยที่ใช้ร่างกายในการเต้นและการสื่อสารในรูปแบบประเพณีและสากลได้อย่างลงตัว มีผลงานทั้งทางด้านการกำกับการแสดง การออกแบบท่าเต้นและการเต้น นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา



พิเศษ กลับคืน

ปี 2549 รางวัลศิลปาธร สำหรับศิลปินร่วมสมัยดีเด่น โดยสำนักงานศิลปร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ประเทศไทย

ปี 2551 ได้รับรางวัล ‘Routes’ ECF Princess Margriet Award for Culture

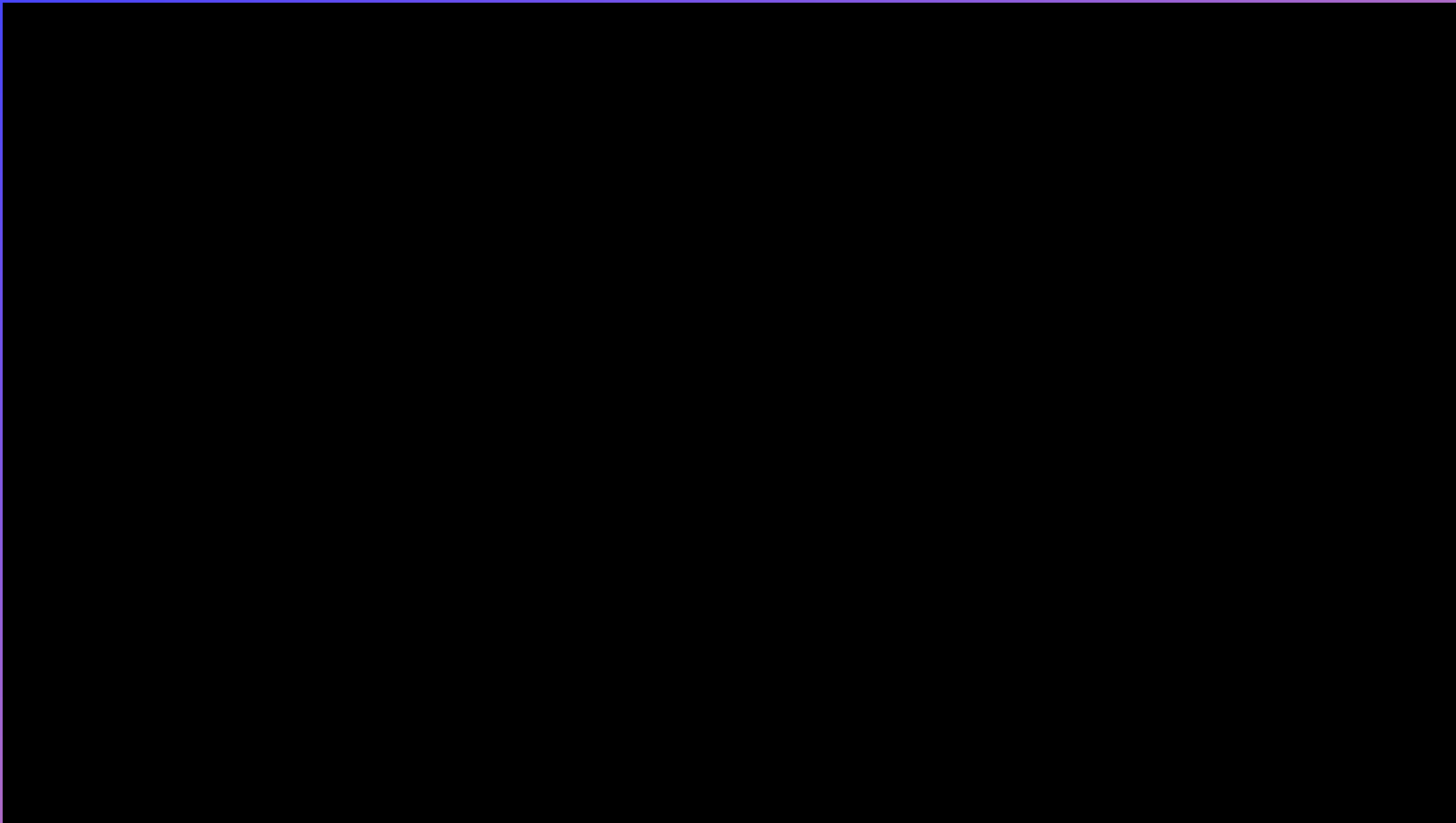
จาก European Cultural Foundation ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้ศิลปินหรือนักคิด
ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับหลากหลายวัฒนธรรม เพื่อช่วยสร้างให้เกิดความเข้าใจกันระหว่าง
ผู้ที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ปี 2555 ได้รับรางวัล “Chevalier of the French Arts and Literature Order”

จาก the French Ministry of Culture สำหรับผลงานที่เขาสรรค์สร้าง ซึ่งส่งอิทธิพลต่อวงการศิลปะ
ทั้งในฝรั่งเศส ประเทศไทยและทั่วโลก

ปี 2557 ได้รับรางวัล John D. Rockefeller 3rd Award จาก สมาวัฒนธรรมแห่งเอเชีย

(Asian Cultural Council ประเทศสหรัฐอเมริกา) ที่มอบให้กับบุคคลในเอเชียหรือประเทศสหรัฐอเมริกา
ที่ได้สร้างผลงานอันโดดเด่นเพื่ออุทิศให้กับการร่วมสร้างความเข้าใจในระดับนานาชาติที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ
หรือการศึกษาเกี่ยวกับทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงของเอเชีย



Jewelry Presentation by Pichet Klunchun. Working collaboratively with Amin Baba, the performance blends together contemporary Thai dance and jewelry masterpieces. The result is a never-before-seen gems and jewelry present that

<https://www.youtube.com/watch?v=DCy4k8HZRHw&t=472s>



อ้างอิง:

1. สีกับอารมณ์ความรู้สึก โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภวรรณ พันธุ์จันทร์, <http://www.nana-bio.com/>
2. สีในแง่จิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/psychological-aspects-of-color
3. อุปกรณ์ ฉาก แสง เสียง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548
4. การออกแบบระบบแสงสำหรับเวทีการแสดง Audio Visual Design มิถุนายน 25, 2020, <https://avl.co.th/blogs/lighting-design-for-stage-performances>
5. คน 4 สีที่เราควรรู้จัก, OKMD, 7 มิถุนายน 2564, <https://www.okmd.or.th/okmd-kratooktomkit/4149/>